

ALYTAUS R. SIMNO GIMNAZIJOS KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Krizių valdymo gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja krizių valdymą Alytaus r. Simno gimnazijos (toliau – Gimnazija), krizių valdymo komandos narių funkcijas, darbo organizavimą, tarpinstitucinį bendradarbiavimą krizių valdymo mokykloje metu.

2. Krizių valdymo tikslas:

2.1. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

2.2. užtikrinti, kad ugdymo procesas gimnazijoje kuo greičiau grįžtų į įprastą tvarką.

3. Krizių valdymą Gimnazijoje organizuoja, koordinuoja ir vykdo Gimnazijos krizių valdymo komanda (toliau KVK).

4. Šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt.;

4.2. **krizė mokykloje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą mokyklos bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę mokyklos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikuota netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas, gaisras, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas, infekcinės ligos protrūkis ir kt.;

4.3. **krizės valdymas mokykloje** – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka mokyklos krizių valdymo komanda, pasitelkus VGK, esant būtinybei psichologinės pagalbos teikėją, siekiant įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti mokyklos bendruomenei veiksmingą pagalbą;

4.4. **krizių valdymo komanda mokykloje** – mokykloje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų ar auklėtojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai dėl esamos asmens būklės išsakomos arba numanomos savižudiškos mintys, yra ketinimas žudyti, galimas ar patvirtintas tyčinis žalojimas.

5. Tvarkos aprašas parengtas ir organizuojamas vadovaujantis Rekomendacijomis dėl krizių valdymo mokyklose, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-229, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. V-319 redakcija) „Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašas“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1507 „Dėl pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos aprašu“, bei atsižvelgiant į Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksą (TAR, 2020-05-18, Nr. 2020-10556)

II SKYRIUS

KRIZIŲ VALDYMO GIMNAZIJOJE ORGANIZAVIMAS

6. Krizės valdymą Gimnazijoje organizuoja nuolat veikianti Gimnazijos krizių valdymo komanda (toliau – KVK).

7. Gimnazijos KVK paskirtis – pasirengti konstruktyviai reaguoti į krizę, o įvykus krizei – koordinuotai ir veiksmingai organizuoti krizės pasekmių įveikimą, užtikrinti krizės paveiktiems gimnazijos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą, atkurti įprastą mokyklos bendruomenės veiklą.

9. Gimnazijos KVK sudaroma iš 6 narių. Komandai vadovauja Gimnazijos direktorius, jam negalint atlikti savo funkcijų, jo pavaduotojas ugdymui (toliau – mokyklos KVK vadovas). Mokyklos KVK sudaro: KVK vadovas, narys atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, narys, atsakingas už komunikaciją, narys, atsakingas už saugumą, narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą, narys atsakingas už informacines technologijas. Vienai funkcijai atlikti gali būti skiriami keli Gimnazijos KVK nariai arba vienam Gimnazijos KVK nariui skiriama atlikti kelias funkcijas, tačiau Gimnazijos KVK vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, ir nario, atsakingo už komunikaciją, funkcijas atlieka skirtingi asmenys.

10. Gimnazijos KVK nariais skiriami asmenys, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų: komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių. Jais gali būti mokyklos administracijos darbuotojai, mokytojai ir/ar pagalbos mokiniui specialistai (logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, psichologas), visuomenės sveikatos priežiūros specialistas. Mokyklos KVK sudėtį tvirtina mokyklos direktorius.

11. Gimnazijos KVK krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

11.1. parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (1 priedas);

11.2. įvykus krizei, konsultuojantis su mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia savivaldybės vykdomąja institucija ir psichologinės pagalbos teikėju(-ais), peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertina mokyklos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, prireikus, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

11.2.1. koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;

11.2.2. sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numato krizės postvenciją.

12. Gimnazijos KVK narių funkcijos:

12.1. gimnazijos KVK vadovas:

12.1.1. vadovauja gimnazijos KVK darbui;

12.1.2. užtikrina, kad, nesant kurio nors komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas gimnazijos darbuotojas;

12.1.3. užtikrina, kad komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

12.1.4. rūpinasi, kad KVK nariai ir kiti Gimnazijos darbuotojai įgytų krizės valdymo kompetencijų ir nuolat tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

12.1.5. inicijuoja gimnazijos KVK posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Gimnazijos KVK posėdžiai krizės valdymo organizaciniais klausimams (KVK narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kita) aptarti organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus;

12.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja Alytaus rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrių; prireikus – kitas institucijas (Alytaus rajono vaiko teisių apsaugos tarnybą ar kt.);

12.1.7. įvykus krizei, susisieikia su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta Gimnazijos bendruomenei (Gimnazijos administracijai, mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą);

12.1.8. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę Gimnazijos krizių valdymo komandą ir vaiko gerovės komisiją (toliau – VGK);

12.1.9. informuoja Gimnazijos administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę Gimnazijos darbuotojams, užtikrina, kad mokytojai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mažoms mokinių grupėms (klasėse) praneštų informaciją apie krizę. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

12.1.10. mokinio ir (ar) Gimnazijos darbuotojo mirties atveju pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;

12.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:

12.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją Gimnazijoje (labiausiai krizės paveiktus mokyklos bendruomenės narius, bendrą bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir gimnazijos vidinius resursus, reikalingus psichologinei pagalbai teikti;

12.2.2. bendradarbiaudamas su Alytaus rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriumi organizuoja psichologinės pagalbos gimnazijos bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

12.2.3. labiausiai krizės paveiktiems Gimnazijos bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą Gimnazijos bendruomenės nariams (rengia pokalbius su bendruomenės nariais, konsultuoja Gimnazijos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);

12.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

12.3.1. reguliariai atnaujiną Gimnazijos KVK narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą gimnazijos KVK nariams ir gimnazijos bendruomenei;

12.3.2. bendradarbiaudamas su VGK, psichologinės pagalbos teikėju (-ais) ar Alytaus rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriumi, Gimnazijos KVK vadovu, parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas Gimnazijos bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją gimnazijos KVK vadovui;

12.3.3. konsultuoja Gimnazijos KVK vadovą, mokytojus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir žiniasklaidą;

12.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);

12.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;

12.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:

12.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme Gimnazijos bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių Gimnazijos bendruomenės narių saugumą, ir informuoja KVK vadovą ar jį pavaduojantį asmenį, prireikus išskviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

12.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;

12.5. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą:

12.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei gimnazijos bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus Gimnazijos bendruomenės narius, inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą ir informuoja Gimnazijos KVK vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus išskviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

12.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti;

12.5.3. numato vietą (-as) Gimnazijoje, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;

12.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

12.6. narys atsakingas už informacines technologijas:

12.6.1. kai krizė gimnazijoje įvyksta ugdymą organizuojant nuotoliniu ar hibridiniu būdu, rūpinasi nuotolinio ryšio priemonių naudojimo, techninių nesklandumų išsprendimo, saugumo užtikrinimo klausimais.

13. Visi KVK nariai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

III SKYRIUS

SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

14. Bet kuris gimnazijos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario tyčinį žalojimąsi, ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti gimnazijos psichologą arba jo nesant socialinį pedagogą. Nesant šių specialistų mokykloje, informuojamas mokyklos KVK vadovas arba VGK pirmininkas.

15. Nedelsiant informuojami ir išskviečiami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais.

16. Jei savižudybės grėsmę patiriantis gimnazijos bendruomenės narys yra susižalojęs, apsinuodijęs, sutrikusios sąmonės arba yra akivaizdi grėsmė jo sveikatai ar gyvybei, t.y. jis pradėjo ar ketina pradėti savižudybės veiksmus, - skambinti bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 ir kviesti greitąją medicinos pagalbą.

17. Mokinys ar kitas bendruomenės narys esantis savižudybės krizėje, tęstinės pagalbos nukreipiamas pas psichikos sveikatos specialistą.

18. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui esančiam savižudybės krizėje, mokyklos KVK apie tokį atvejį informuoja Alytaus apskrities vaiko teisių apsaugos skyrių Alytaus rajone.

19. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo eigos lapas (2 priedas).

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Su Krizių valdymo gimnazijos tvarkos aprašu, patvirtintu mokyklos direktoriaus įsakymu, Pedagoginiai ir nepedagoginiai darbuotojai supažindinami.

21. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) supažindinami su šia Tvarka, patalpinant ją mokykloje internetinėje svetainėje <https://www.simnogimnazija.lt>

KRIZĖS VALDymo VEIKSMŲ PLANAS

Alytaus r. Simno gimnazija

2023-09-

1. Mokyklos bendruomenės narys, gavęs informaciją apie krizę mokykloje, nedelsdamas informuoja Mokyklos komandos vadovą Jolantą Gudelienę gimnazijos direktorius, kontaktinis telefonas 8- 315 60344; mob. Tel. 860804350. Jai nesant, jo įgaliotą atstovą Danguolę Grėbliūnienę 868244214.

2. Mokyklos komandos vadovas susisiečia su nukentėjusiojo asmens artimaisiais ir (ar) policija patikslina krizės faktus (kas, kur ir kada įvyko) ir informaciją, kuri galėtų būti pateikta Mokyklos bendruomenei.

3. Gimnazijos komandos vadovas nedelsdamas sušaukia Gimnazijos komandos ir Komisijos posėdį. Mokyklos komandos narių vardai, pavardės, telefono Nr., funkcijos krizės valdymo metu:

3.1. Onutė Vaitkevičiūtė, logopedė, tel. Nr. 860220249 - atsakinga už psichologinės pagalbos organizavimą ir teikimą

3.2. Danguolė Grėbliūnienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, tel. Nr. 868244214 – atsakinga už komunikaciją,

3.3. Žaneta Bagdžiūnienė, socialinė pedagogė, tel. Nr. 861966902 – atsakinga už saugumą.

3.4. Psichologinės pagalbos teikėjas Rasa Banevičienė, psichologė – atsakinga už psichologinės pagalbos teikimą, kontaktinis telefonas 8 68724536 .

3.5. Rima Pavolienė, biologijos vyr. mokytoja, tel. Nr. 865099706- atsakinga už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą.

3.6. Aurelija Kubilienė, auklėtoja, tel. Nr. 867405671- ikimokyklinio ugdymo skyriuje atsakinga už saugumą ir atsakingos už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą.

4. Gimnazijos komandos vadovas informuoja apie krizę Gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (valstybinės Gimnazijos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąją instituciją (savivaldybės Gimnazijos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (dalyvių susirinkimą) (valstybinės ir savivaldybės Gimnazijos – viešosios įstaigos), savininką (dalyvių susirinkimą) (kitų Mokyklų), jei Gimnazijos komanda ir Komisija susitarė dėl šios funkcijos priskyrimo Mokyklos komandos vadovui.

Alytaus r. Simno gimnazija Jolanta Gudelienė gimnazijos direktorius, kontaktinis telefonas 8- 315 60344; mob. Tel. +37060804350, el. p. simnodirektore@gmail.com

5. Gimnazijos komanda kartu su Komisija posėdžio metu aptaria šiuos klausimus (priklausomai nuo konkrečios krizės situacijos posėdžio darbotvarkė gali būti papildyta įtraukiant kitus aktualius klausimus arba sutrumpinta, jei kai kurie klausimai neaktualūs konkrečios krizės situacijoje):

5.1. Įvertina krizės paveiktų asmenų grupes (kurie Gimnazijos bendruomenės nariai gali būti labiausiai paveikti);

Labiausiai krizės paveiktos asmenų grupės: mokiniai, mokytojai, mokyklos darbuotojai.

5.2. Įvertina turimus psichologinės pagalbos Gimnazijos resursus, jei jų nepakanka, kreipiamasi į psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir informuoja Gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (valstybinės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąją instituciją (savivaldybės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (dalyvių susirinkimą) (valstybinės ir savivaldybės Mokyklos – viešosios įstaigos), savininką (dalyvių susirinkimą) (kitų Mokyklų);

Psichologinės pagalbos teikėjo Rasos Banevičienės kontaktinis telefonas 8 68724536 el. paštas rasabane@gmail.com.

5.3. Sutaria, kokia informacija apie krizę ir jos valdymo veiksmus bus pateikiama atskiroms Gimnazijos bendruomenės grupėms (mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokyklos darbuotojams, žiniasklaidai). Taip pat sutaria, kas, kada ir kokia forma pateiks parengtą informacinį tekstą;

5.4. Esant būtinybei sprendžia apie papildomų civilinės saugos ir (ar) greitosios medicinos pagalbos priemonių reikalingumą (policijos ir (ar) priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, greitosios medicinos pagalbos iškvietimą (bendrosios pagalbos telefonu 112);

5.5. Svarsto būtinybę informuoti apie krizę kitas įstaigas ar institucijas (pvz., Vaiko teisių apsaugos skyrių, kitas mokyklas, kurias gali paveikti krizė ar kt.) ir bendradarbiauti su jomis organizuojant ar vykdant krizės valdymo veiksmus;

5.6. Mirties atveju aptaria dalyvavimą laidotuvėse (visi gimnazijos bendruomenės nariai turi būti informuoti apie laidotuvių laiką ir vietą; laidotuvėse dalyvauja tik norintys gimnazijos bendruomenės nariai);

5.7. Atsižvelgus į konkrečios krizės aplinkybes ir remiantis posėdžio metu priimtais sprendimais kartu su Komisija, rekomenduotinai konsultuojantis su Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąją instituciją (savivaldybės Mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (dalyvių susirinkimo) (valstybinės ir savivaldybės Mokyklos – viešosios įstaigos), savininku (dalyvių susirinkimo) (kitų Mokyklų) ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), tikslina preliminarų krizės valdymo veiksmų planą;

5.8. Numato kito Gimnazijos komandos posėdžio vietą ir laiką.

6. Apie krizę informuojama Gimnazijos bendruomenė.

7. Labiausiai nukentėjusiems asmenims teikiama psichologinė ir (ar) kita pagalba.

8. Pasirūpinama, kad visiems Gimnazijos bendruomenės nariams būtų prieinama informacija apie psichologinės pagalbos galimybes.

9. Mokinio ar kito bendruomenės nario mirties atveju pasirūpinama, kad jo vardas, pavardė būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių, pasirūpinama mirusiojo daiktais.

10. Gimnazijos komanda reguliariai aptaria krizės valdymo veiksmų eigą, veiksmingumą, prireikus keičia, koreguoja krizės valdymo veiksmų planą.

**PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI ESANT SAVIŽUDYBĖS
KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS LAPAS**

Įvykio pobūdis/aprašymas:

Apie įvykį pranešęs darbuotojas: _____

Data ir laikas: _____

Data, laikas Veiksmai	Specialistas	Veiksmai